

Memo

Datum:
11 mei 2021

Onderwerp: demonstratie 8 mei 2021

Ter attentie van: de leden van de gemeenteraad

Afzender: burgemeester Luteijn

Geachte raadsleden,

Zoals ik al eerder met u heb gedeeld werden wij j.l. zaterdag verrast door een niet aangekondigde demonstratie, georganiseerd door een actiegroep, die zich 'Police for Freedom' noemt. Doel van deze demonstratie was hun afkeuring laten blijken van de door de regering gevolgde corona aanpak. Toen eenmaal bekend werd dat de demonstratie in Barneveld ging plaatsvinden, werd de zogenaamde gezagsdriehoek (politiechef, Officier van Justitie en burgemeester) actief. Op 11 mei heb ik het verloop van deze niet aangekondigde demonstratie met deze gezagsdriehoek geëvalueerd. Ik hecht eraan om deze evaluatie met u te delen.

Het was de politie bekend dat de gemeente Nijmegen een door deze actiegroep aangevraagde demonstratie had geweigerd. De demonstratie zou zeer waarschijnlijk onaangekondigd elders in het land plaatsvinden, maar waar was op voorhand niet duidelijk. De eerste signalen dat men richting Barneveld ging kwamen zaterdag 8 mei rond 10.00 uur bij de politie, maar ook bij mij (via raadsleden) binnen.

De politie ging er op dat moment vanuit, gezien eerdere demonstraties van deze actiegroep, dat deze geweldloos verliepen. Wel zorgde de politie ervoor, dat er vanaf dat moment extra politiemensen, waaronder een sectie Mobiele Eenheid (ME) op de achtergrond beschikbaar kwamen.

Ik besloot, mocht deze demonstratie in Barneveld plaatsvinden, deze niet aangekondigde demonstratie niet toe te staan. Met name de drukke zaterdag voor moederdag in het centrum van Barneveld en de geldende corona maatregelen waren hier de reden voor. Een en ander werd verwoord in een noodbevel, wat als bijlage is toegevoegd.

Rond 11.00 uur werden de eerste demonstranten in Barneveld waargenomen. Rond 11.30 uur werd bekend, dat er onder de demonstranten ook leden van zogenaamde Defendgroepen aanwezig waren, herkenbaar aan vlaggen en zwarte kleding. Ook dit gaf nog geen reden tot grote zorg. Nergens eerder leidde dit, in combinatie met de Police for Freedom, tot escalatie.

Het bleek, dat men zich verzamelde achter kasteel de Schaffelaar. Naar schatting een kleine duizend mensen waren uiteindelijk aanwezig. Rond 12.00 uur startte men een wandeling in de richting van de wijk Norschoten.

Twee politiemensen gingen op zoek naar de organisator van Police for Freedom en konden uiteindelijk contact met hem leggen. Bleek, dat hij niet op contact met de politie zat te wachten. Hij nam het noodbevel onder protest in ontvangst en gaf aan dat hij deze grote groep mensen niet meer tegen kon houden, maar dat men een kleine rondwandeling ging maken door de genoemde wijk.

In goed overleg met de politie besloot ik om deze demonstranten een uur de gelegenheid te geven om weer terug te keren naar hun uitgangspositie en deze demonstratie te beëindigen.

Rond 13.00 uur ontstond binnen deze groep onenigheid. Het grootste gedeelte van de mensen wilden naar huis, een klein gedeelte, naar later bleek de zogenaamde Defendgroepen, rond de 70-80 mensen, wilden toch het centrum van Barneveld in.

De sectie ME, die zich had opgesteld tussen het kasteel en het centrum, raakte gedurende vijf minuten slaags met deze groep. Men weigerde te luisteren en gebruikten geweld richting de ME, waarbij 1 agent licht gewond raakte.

Besloten werd om deze groep door te laten en verder te volgen. De politie, zo gaf men aan, zal fysiek geweld niet schuwen, maar niet tot elke prijs.

De groep trok het centrum van Barneveld in, gevolgd door een aantal demonstranten van Police for Freedom. Er deden zich verder in het centrum van Barneveld en omgeving geen geweldsdelicten en/of vernielingen meer voor.

Rond 13.30 uur splitste de groep zich in kleinere groepjes en vertrok men richting hun her en der geparkeerde auto's.

De politie gaf in de evaluatie aan, dat zij verrast waren door de aanwezigheid van defendgroepen, maar in het bijzonder door de mate van geweld, die zij toepasten. Reden om, mochten dit soort demonstraties zich in de (nabije) toekomst weer voordoen in ons land, direct veel groter op te schalen. We weten nu, dat deze defendgroepen georganiseerd optreden en op de confrontatie uit zijn.

Gezamenlijk terugkijkend als driehoek werd geconcludeerd dat de genomen stappen de juiste waren. We hadden dit ook nu niet anders gedaan. Uiteraard had ik graag proactief meerdere partijen geïnformeerd, ik denk hierbij aan de ondernemers in ons centrum, die onverwacht met deze groep te maken gekregen hebben. Helaas ontbrak mij daar de tijd voor.

Met waardering voor de inzet van het team Veiligheid en communicatie van onze gemeente en voor de goede samenwerking met het Openbaar Ministerie en politie bied ik u deze memo aan!

Met vriendelijke groet;

J.J. Luteijn
Burgemeester

NOODBEVEL

De burgemeester van de gemeente Barneveld

Gelet op artikel 175 Gemeentewet en 58m van de Wet publieke gezondheid en gehoord de beraadslagingen van de gezagsdriehoek Barneveld,

Overwegende:

- er in Nederland, maar ook wereldwijd, een uitbraak van het coronavirus (covid-19), behorende tot de groep A van de infectieziekten is en de WHO dit heeft betiteld als een pandemie;
- de minister voor Medische Zorg en Sport en de minister van Justitie en Veiligheid burgemeesters hebben opgedragen uitvoering te geven aan afgekondigde maatregelen;
- de burgemeester bevoegd is maatregelen te treffen om gezondheidsrisico's tegen te gaan, te weten voorkomen van besmetting en beperken van verdere verspreiding van het virus covid-19;
- de burgemeester ingevolge artikel 58m van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19 een bevel kan geven om het gebruik van openbare plaatsen te beperken of te verbieden;
- dat via de social media wordt opgeroepen om ook in de gemeente Barneveld te gaan protesteren tegen de coronamaatregelen door "police for freedom" of dergelijke actiegroepen;
- dat er sterke aanwijzingen zijn dat er een protest of betoging gaat plaatsvinden waarbij de wet en regelgeving wordt genegeerd;
- dat er geen tijdige kennisgeving betoging op openbare plaatsen is gedaan zoals aangegeven in artikel 2:3 van de Algemene plaatselijke verordening gemeente Barneveld (Apv);
- dat er ernstige verstoringen van de openbare orde dreigen door een betoging tijdens een drukke zaterdag in het centrum van Barneveld, waar vele kinderen en ook ouders aanwezig zijn onder andere vanwege aankopen voor moederdag;
- dat deze dreiging inmiddels een dusdanig karakter heeft aangenomen dat van ernstige vrees voor ernstige verstoring van de openbare orde moet worden gesproken. Onder "ernstige verstoring" wordt in dit verband verstaan: er is vrees dat de demonstranten vernielingen zullen aanrichten, dan wel het openbare leven in de gemeente Barneveld in ernstige mate zullen verstoren dan wel onmogelijk maken;
- dat uit incidenten elders in Nederland is gebleken dat bij protesten tegen de maatregelen de deelnemers een dusdanig gedrag kunnen vertonen dat daarmee de openbare orde wordt verstoord en er een gevaar is voor de (volks)gezondheid;
- dat er diensgevolge ernstige vrees bestaat voor het ontstaan van ernstige wanordelijkheden en ernstige verstoring van de openbare orde en dat ook de veilige afstandsnorm en het groepsvormingsverbod op grote schaal worden overtreden;
- dat aldus aannemelijk is dat de openbare orde, de veiligheid en de volksgezondheid derhalve zodanig ernstig in het geding kan komen dat het noodzakelijk is om onmiddellijk maatregelen te kunnen nemen;
- de burgemeester bovendien op grond van artikel 58m van de Wpg bevoegd is om de bevelen te geven die nodig zijn om de naleving van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 58f t/m 58j van de Wpg op een openbare plaats te verzekeren, indien hij van mening is dat de omstandigheden op een openbare plaats zodanig zijn dat de daar aanwezige personen het bepaalde bij of krachtens deze artikelen niet in acht kunnen nemen, of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Deze bevoegdheid kan worden ingezet wanneer in gebieden zodanige drukte ontstaat dat het niet mogelijk is om aan de gedragsregels, zoals de veiligeafstandsnorm en het groepsvormingsverbod te voldoen, of dat de situatie dreigt zodanig te worden;
- dat de gewone beschikbare middelen die de burgemeester ter beschikking staan, waaronder Apv, de Gemeentewet en de overige artikelen uit hoofdstuk Va van de Wet publieke gezondheid ontoereikend zijn en de actuele situatie ertoe heeft geleid dat de in Barneveld genomen maatregelen tekortschieten om de bovengenoemde problematiek het hoofd te bieden en om naleving van de covid-19 maatregelen te verzekeren;
- dat het, gelet op het bovenstaande, naar zijn oordeel strikt noodzakelijk is om terstond binnen een nader begreemd gebied een bevel te kunnen geven ter handhaving van de openbare orde en/of beperking van gevaar waaronder het gevaar voor de volksgezondheid;
- dat het ter voorkoming van (verdere) wanordelijkheden ook noodzakelijk is om diegenen die de omgeving het centrum van Barneveld te bezoeken met kennelijk slechts de bedoeling deel te nemen aan of getuige te zijn van de verstoring van en/of aantasting van de openbare orde en veiligheid

tijdelijk te weren uit de omgeving;

- dat de burgemeester in deze een bijzondere verantwoordelijkheid draagt;
- dat het in dit verband noodzakelijk is ter handhaving van de openbare orde en ter bescherming van de veiligheid en gezondheid voor personen dit bevel af te geven;
- dat zich, gelet op de aard en ernst van de genoemde belangen en risico's, omstandigheden voordoen als bedoeld in artikel 175 van de Gemeentewet en artikel 58m van de Wet publieke gezondheid. Dit bevel bijgevolg voldoet aan de eisen van subsidiariteit en proportionaliteit;
- dat de toezichthouders van de gemeente en/of de politie belast zijn met de handhaving van deze bevelen en ter feitelijke uitvoering hiervan aanwijzingen kunnen geven.

Gelet op artikel 175 van de Gemeentewet en artikel 58m van de Wet publieke gezondheid

Beveelt:

al degenen die kennelijk behoren tot de protestgroep(en) tegen de coronamaatregelen waaronder "police for freedom" en dat door bijvoorbeeld kleding, uitrusting, gedragingen, of anderszins kenbaar maken op 8 mei 2021 alsmede op één of andere wijze de openbare orde verstoren of dreigen te verstoren dan wel een gevaar zijn voor de (volks)gezondheid:

1. zich verwijderd te houden uit de kern Barneveld op 8 mei 2021 van 12.00 uur tot 21.00 uur;
2. zich op eerste aanzegging van de politie buiten de bebouwde kom grens van de kern Barneveld te begeven in de door de politie aan te geven route en richting;
3. zich op eerste aanzegging van de politie het bevel op te volgen om zich via de aangewezen dan wel de kortst mogelijke route te verwijderen of zich te doen verwijderen naar het woonadres, wanneer dit gelegen is binnen de kern Barneveld;
4. dit bevel is geldig tot 21.00 uur dan wel een nader door de burgemeester bekend te maken tijdstip .

Bovenstaande geboden gelden niet voor hulpdiensten en voor personen die door de daartoe bevoegde autoriteiten zijn ingezet om op deze locaties de orde te handhaven of om (medische) hulp te verlenen, bewoners van woningen gelegen in het gebied en personen die in het gebied noodzakelijke werkzaamheden verrichten.

Barneveld, 8 mei 2021,

De burgemeester van Barneveld,

J.J. Luteijn

Het niet voldoen aan dit bevel is een misdrijf op grond van artikel 184 van het Wetboek van Strafrecht.

Tegen dit besluit kan een belanghebbende binnen zes weken na verzenddatum/uitreiking bezwaar maken bij de burgemeester van Barneveld, postbus 63, 3770 AB, Barneveld. Hiervoor dient een bezwaarschrift te worden ingediend dat naam en adres, dagtekening, kenmerk of omschrijving van het besluit en de gronden van het bezwaar moet bevatten. Mits tijdig bezwaar is gemaakt, kan aan de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Gelderland in Arnhem, Postbus 9030, 6800 EM te Arnhem, worden verzocht om met betrekking tot het besluit een voorlopige voorziening te treffen.